MEDİNE-İ MÜNEVVERE'Yİ ZİYÂRET REHBERİ

Yazan
Abdulaziz b. Baz

Tercüme
Muhammed Şahin

بسم الله الرحمن الرحيم

Hamd, yalnızca Allah'a, salât ve selâm da ondan sonra kıyâmete kadar peygamber gelmeyecek olan Muhammed *-sallallahu aleyhi ve sellem-*'e olsun.

Soru:

1.Medine-i Münevvere'ye giderek orada bulunan Mescid-i Nebevî'de namaz kılmak, ardından Kubâ Mescidi, Kıbleteyn Mescidi, Cumâ Mescidi, Ğamâme Mescidi, Sıddîk Mescidi, Ali Mescidi ile diğer tarihi mescitlere giderek oraları ziyâret etmenin ve o mescitlerde namaz kılmanın hükmü nedir?

Bu câiz midir? Yoksa câiz değil midir?

2. Medine-i Münevvere'yi ziyâret eden kimse, Mescid-i Nebevî'de namaz kıldıktan sonra bu gelişini fırsat bilip Medine-i Münevvere'deki diğer tarihi mescitleri görmek, ilk müslümanların tarihini gözönüne getirmek, tefsir, hadis ve tarih kitaplarında okuduğu savaşlar ve Ensâr kabilelerinin yaşadığı yerlerle ilgili bilgileri pratikte uygulamak için adı geçen yerlere gitmesinin hükmü nedir?

Bu konuda bizi aydınlatmanızı istirham ediyoruz.

Bu iki soruya cevap vermek, şu şekilde detaylı olarak açıklamayı gerektirmektedir:

BİRİNCİSİ:

Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in şehri Medine-i Münevvere'de bulunan mescitleri inceledikten sonra bunları fazîlet yönünden şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- şehrinde bulunan ve fazîleti sâbit olan iki mescit vardır.Fazîleti sâbit olan bu iki mescitten başka bir mescit yoktur.

Bu iki mescidin birisincisi: Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in mescidi yani Mescid-i Nebevî'dir.Bu mescit, Allah Teâlâ'nın şu âyette övdüğü Kubâ Mescidi'nden övülmeye daha hak sahibidir.

Nitekim Allah Teâlâ bu âyette şöyle buyurmaktadır:

﴿لَّمَسْجِدٌ أُسِّسَ عَلَى ٱلتَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَن تَقُومَ فِيهِ ۚ فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَن يَتَطَهَّرُوا۟ ۚ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلْمُطَّهِّرِينَ﴾ [سورة التوبة من الآية :١٠٨]

"İlk günden takvâ üzerine kurulan mescitte *(Kubâ Mescidi)* ***namaz kılman, daha yerinde olur.Orada temizlenmeyi seven erkekler vardır. Allah temizlenenleri sever."***[1]

Mescid-i Nebevî, Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in sünnetinde de sâbit olduğu üzere, orada namaz kılmak amacıyla yolculuğa çıkmanın câiz olduğu üç mescidin ikincisidir.Yine sahih ve açık sünnette sâbit olduğu üzere bu mescitte kılınan bir namaz -Mescid-i Haram müstesnâ-, diğer mescitlerde kılınan bin namazdan daha fazîletlidir.

---

[1] *Tevbe Sûresi: 108*

Bu iki mescidin ikincisi: Kubâ Mescidi'dir.Bu mescidin fazîleti hakkında yukarıdaki âyet inmiştir.

Üseyd b. Zahîr el-Ensârî'nin-*Allah ondan râzı olsun-* rivâyet ettiği hadiste, Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem-* şöyle buyurmaktadır:

((صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِ قُبَاءَ كَعُمْرَةٍ)) [رواه الترمذي وابن ماجه وغيرهما]

"Kubâ Mescidi'nde kılınan bir namaz, umre yapmak gibidir."[1]

Sehl b.Huneyf'ten-*Allah ondan râzı olsun-* rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem-* şöyle buyurmaktadır:

((مَنْ تَطَهَّرَ فِي بَيْتِهِ ثُمَّ أَتَى مَسْجِدَ قُبَاءَ فَصَلَّى فِيهِ صَلَاةً كَانَ لَهُ كَأَجْرِ عُمْرَةٍ)) [رواه أحمد والنسائي وابن ماجه وغيرهم]

"Her kim, evinde abdest alır, sonra da Kubâ Mescidine gelir ve orada *(iki)* ***rekât namaz kılarsa, umre sevâbı alır."***[2]

2. Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem-*'in şehrindeki müslümanların diğer mescitleridir.Bu mescitlerde kılınan namazın sevabı, diğer mescitlerde kılınan namazların sevabı gibidir.Bu mescitlerde kılınan namazların daha fazîletli olduğuna dâir Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem-*'den herhangi bir şey sâbit olmamıştır.

3. Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem-*'in namaz kıldığı yönde binâ edilen veya bilakis Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem-*'in bir vakit namaz kıldığı yerde binâ edilen mescittir ki

[1] *Tirmizî, İbn-i Mâce ve başkaları rivâyet etmişlerdir.*
[2] *İmâm Ahmed, Nesâî, İbn-i Mâce ve Hâkim rivâyet etmişlerdir.Lafız, İbn-i Mâce'ye âittir.*

Sâlimoğulları Mescidi ve Bayram namazlarının kılındığı yer buna örnek olarak verilebilir.Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'den bu mescitlerin fazîletli olduğuna dâir herhangi bir şey sâbit olmamıştır.Bu yerlere gitmek ve oralarda iki rekat namaz kılmayı teşvik etmek hakkında da herhangi bir şey rivâyet olunmamıştır.

4.Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- ve dört halife devrine nisbet edilerek ziyâret edilen yerler haline getirilen bid'at mescitlerdir.Yedi Mescitler, Uhud dağındaki mescit ve diğer mescitler bu mescitlerdendir.Bu mescitlerin temiz şeriatta hiçbir yeri yoktur. Bu mescitlerin ibâdet veya başka bir amaçla ziyâret edilmesi aslâ câiz değildir.Bilakis bu, apaçık bir bid'attır.Dînde esas olan; Allah Teâlâ'dan başkasına ibâdet etmemek ve Allah Teâlâ'ya O'nun elçisi Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in meşrû kıldığı şekilde ibâdet etmektir.

Allah'ın kitabı Kur'an-ı Kerîm, Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in sünnetine ve bu dîni Allah'ın elçisi Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'den öğrenip bize kadar ulaştıran bu ümmetin ilk müslümanlarının sözlerine dönüp baktığımızda, âlemlere müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderilen Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in emrine uyarak bizi her türlü bid'atlardan uyardıklarını görmekteyiz.

Nitekim Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- sahih bir hadiste bu konuda şöyle buyurmaktadır:

((مَنْ عَمِلَ عَمَلاً لَيْسَ عَلَيْـــهِ أَمْرُنَـــا فَهُوَ رَدٌّ)) [رواه مسلم]

"Her kim, bu işimizden** (dînimizden) **olmayan bir şey yaparsa, o yaptığı şey kendisine iâde olunur."[1]

Başka bir rivâyette şöyle buyurmaktadır:

((مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ)) [رواه البخاري ومسلم]

"Her kim, bu işimizde** (dînimizde) **olmayan bir şeyi ona ihdâs ederse** (dînde yeni bir şey çıkarırsa)**, o ihdâs ettiği şey kendisine iâde olunur."[2]

Başka bir rivâyette ise şöyle buyurmaktadır:

((عَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمَهْدِيِّينَ مِنْ بَعْدِي، تَمَسَّكُوا بِهَا عَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ، وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الْأُمُورِ، فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ)) [رواه أبو داود والنسائي بإسناد حسن]

"Benim sünnetime ve benden sonra gelen doğru yolu bulmuş râşid halîfelerimin sünnetine sarılın.Onlara sımsıkı sarılın.** (Dîne sonradan sokulan) **yeniliklerden de sakının.Zirâ** (dîne sonradan sokulan) **her yenilik, bid'attır.Her bid'at ise dalâlettir."[3]

Yine şöyle buyurmaktadır:

((اِقْتَدُوا بِاللَّذَيْنِ مِنْ بَعْدِي: أَبِي بَكْرٍ وَعُمَرَ))[رواه الترمذي وأحمد وغيرهما]

"Benden sonra gelecek** (ve yerime halîfelik yapacak) **olan Ebûbekir ve Ömer'i örnek alın."[4]

---

[1] *Müslim*
[2] *Buhârî ve Müslim*
[3] *Ebû Dâvûd ve Nesâî hasen bir isnadla rivâyet etmişlerdir.*
[4] *Tirmizî, İmam Ahmed ve başkaları rivâyet etmişlerdir.*

Yine, (Huneyn savaşına giderken) sahâbeden bazıları Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'den bereket ummak ve silahlarını asmak amacıyla bir ağaç edinmelerini istediklerinde onlara şöyle buyurmuştur:

((اللهُ أَكْبَرُ، إِنَّهاَ السُّنَنَ، قُلْتُمْ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ كَماَ قاَلَتْ بَنُو إِسْرَائِيلَ لِمُوسَى: ﴿ قَالُواْ يَـٰمُوسَى ٱجْعَل لَّنَآ إِلَـٰهًا كَمَا لَهُمْ ءَالِهَةٌ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴾ [سورة الأعراف من الآية :١٣٨]

[رواه الترمذي وقال حديث حسن صحيح]

"Allahu Ekber! Sizden öncekilerin izlemiş oldukları kötü yolu siz de izlediniz.Nefsim elinde olan Allah'a yemin ederim ki İsrâiloğullarının Musa'ya söyledikleri şeyin aynısını sizler de söylediniz.Onlar Musa'ya: "*(Ey Musa!)* ***Onların ilâhları olduğu gibi, sen de bizim için bir ilâh yap! Musa: Gerçekten siz, câhil bir topluluksunuz, dedi."***[1]

Yine şöyle buyurmaktadır:

((إِفْتَرَقَتِ الْيَهُودُ عَلىَ إِحْدىَ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً، وَافْتَرَقَتِ النَّصارَى عَلىَ اثْنَتَيْنِ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً، وَسَتَفْتَرِقُ هَذِهِ الْأُمَّةُ عَلىَ ثَلاَثٍ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً كُلُّهاَ فِي النَّارِ إِلاَّ وَاحِدَةً)) قِيلَ: مَنْ هِيَ ياَ رَسُولَ اللهِ؟ قاَلَ:((مَنْ كاَنَ عَلىَ مِثْلِ ماَ أَناَ عَلَيْهِ الْيَوْمُ وَأَصْحاَبِي)) [رواه أحمد وأبوداود وابن ماجه]

"Yahudiler yetmiş bir, Hristiyanlar da yetmiş iki fırkaya ayrıldılar.Bu ümmet ise yetmiş üç fırkaya ayrılacaktır. Biri

---

[1] *Tirmizî; hadis no:2181.Ahmed;hadis no:(5/218).Tirmizî, "hadis, hasen sahîh" demiştir.*

dışında hepsi cehenneme girecektir" buyurunca sahâbe:"O fırka hangisidir Ey Allah'ın Rasûlü? diye sordular. Peygamber *-salllallahu aleyhi ve sellem-* ***: "Bugün benim ve ashâbımın bulunduğu yol üzere olanlardır."***[1]

İbn-i Vaddâh, *"el-Bideu ven-Nehyu Anhâ/Bid'atlar ve Bid'atlardan Yasaklama"* adlı kitabının 9. sayfasında Abdullah b. Mes'ud'dan-*Allah ondan râzı olsun*- senediyle şu olayı nakleder:

"Ömer b. Utbe ve arkadaşları, Kûfe'nin yüksek bir yerinde bir mescit inşa edince Abdullah b. Mes'ud mescidin yıkılmasını emretti. Ardından mescit yıktırıldı.Sonra Ömer b. Utbe ve arkadaşlarının Kûfe mescidinin bir köşesinde toplanıp onların Subhânallah,Lâ ilâhe illallah ve Allahu Ekber diyerek bilinen bir şekilde zikir yaptıkları haberini aldı.Bunun üzerine bornozunu (başlıklı giysisini) giyerek onların meclisine gelip oturdu.Onların ne dediklerini anlayınca, bornozu kafasından çıkardıktan sonra:Ben, Abdurrahman'ın babası (Abdullah b.Mes'ud'um) dedi.Daha sonra onlara:Sizler, ya Muhammed-sallallahu aleyhi ve sellem-'in ashâbını ilimde geçtiniz, ya da haksız olarak bir bid'at getirdiniz...." dedi.

Abdullah b. Mes'ud ve başkaları dînde bid'at çıkarmaktan şiddetle sakındırmış ve insanları ilk müslümanların yoluna uymaya teşvik etmiştir.

Nitekim Hz. Ömer'den-*Allah ondan râzı olsun*- sâbit olduğuna göre o, sahâbeden bazılarının altında Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'e bey'at edilen (Rıdvân bey'atı) ağacın yanına giderek namaz orada kıldıklarını görünce, o ağacı kesmiştir.

---

[1] *İmam Ahmed, Ebû Dâvûd ve İbn-i Mâce rivâyet etmişlerdir.*

Yine, Hz. Ömer-*Allah ondan râzı olsun-* sahâbenin bir yere gittiklerini görünce, onlara nereye gittiklerini sormuş, onlar da Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem-*'in Vedâ haccına giderken yolda namaz kıldığı yere, namaz kılmak için gittiklerini duyunca, hiddetlenmiş ve şöyle demiştir:

((إِنَّمَا هَلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ بِتَتَبُّعِ آثَارِ أَنْبِيَائِهِمْ))

"Sizden öncekilerin helâk eden şey, onların peygamberlerinin izlerini sürmeleri ve peşi sıra gitmeleri sebebiyle olmuştur."[1]

Bilindiği gibi mescitlerin inşa edilmesinin amacı; ibâdet etmeleri için insanları orada toplamaktır.Bu, İslâm'da amacı olan bir toplantıdır.Aynı yerde yedi tane mescidin bulunması, bu amacı gerçekleştirmemektedir. Bilakis bu, İslâm dîninin arzuladığı gâyeye ters olan ayrılık ve bölünmüşlüğe neden olur.Dolayısıyla bu yedi mescit, toplanmak ve biraraya gelmek için inşa edilmemiştir.Çünkü bu mescitler, birbirlerine çok yakındırlar.Bunların inşa edilmesinin amacı, içerisinde namaz kılmak ve duâ etmek sûretiyle buralardan bereket ummaktır.Bu ise, apaçık dînde bid'at çıkarmak demektir.

Bu mescitlerin yani yedi mescitlerin bu adla adlandırılmasının deliline gelince, bunların kesinlikle herhangi bir tarihi dayanağı yoktur.

İbn-i Zubâle, sadece Fetih mescidini zikretmiştir ki hadis imamları kendisinin çok yalancı olduğunu belirtmişlerdir.Bu şahıs,

---

[1] *Hz.Omer'in-Allah ondan râzı olsun-bu sözünden kasıt; peygamberlerin yapmamış oldukları şeyleri yapmak veya yaptıkları şeylerde aşırıya giderek onlara ibâdet eder hale gelmektir.*

hicrî 2. yüzyılın sonlarında ölmüştür.Ondan sonra tarihçi İbn-i Şebeh gelmiş ve bunu zikretmiştir.

Bilindiği gibi tarihçiler, haber verdikleri olayların kimler tarafından rivâyet edildiğine ve olayların sıhhat derecesine önem vermezler.Tarihçiler, sadece kendilerine ulaşan haberleri naklederler ve bu haberlerin sorumluluğunu kendilerine haber verenlere yüklerler.

Nitekim Hâfız İbn-i Cerîr-*Allah ona rahmet etsin-* tarihinde bunun böyle olduğunu zikretmiştir.Ancak bu adla adlandırılmasına veya bu mescitlerden birisinin dînî olarak sâbit olmasına gelince, bu konuda sahih bir sened bilinmemektedir.

Sahâbe-*Allah onlardan râzı olsun-* Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem-*'in söz ve fiillerine çok önem vermişler.Bilakis Peygamber *-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in yapmakta olduğu onun her şeyi, hatta onun tuvâlet ihtiyacını nasıl giderdiğini bile nakletmişlerdir.

Yine onun her hafta namaz kılmak için Kubâ mescidine geldiğini, vefatından önce vedâ eden kimse gibi Uhud şehitlerinin kabirlerini ziyâret edip onlara duâ ettiğini ve bunun gibi hadis kitaplarında dolu olan daha pek çok şeyleri nakletmişlerdir.

Ancak bu mescitlere gelince, hadis âlimleryle tarihçiler mescitlerin bu adlarla adlandırılmalarının kaynaklarını araştırmışlardır.

Nitekim büyük âlim Semhûdî-*Allah ona rahmet etsin-* bu konuda şöyle der:

"Bu konuda adları zikredilen bu mescitlerin hiçbirisinin kaynağına rastlayamadım."

Başka bir yerde bu konudaki sözünden sonra şöyle demiştir:

"Bu mescitlerin bu adla adlandırılmaları ve Matarî'nin sözünde geçen iki mescidin bu isimlere nisbet edilmesi konusunda herhangi bir kaynağa rastlayamadım."

Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye-*Allah ondan râzı olsun-* ise bu konuda şöyle der:

"Burada kasdedilen:Sahâbe, tâbiîn ve onlara en güzel bir şekilde tâbi olanlar,Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-'in konakladığı ve namaz kıldığı yer veya bu yerlerde yaptığı fiiller gibi, peygamberlerinin eserlerinin üzerine kesinlikle bir şey binâ etmemişlerdir.Onlar, peygamberlerin ve sâlih kimselerin eserlerinin üzerine bir şey binâ etmeyi kasdetmemişlerdir.Bilakis Ömer b.Hattâb gibi önderler namaz kılmak amacıyla, Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem-'in bizzat kasdetmeyip tevafuk olarak namaz kıldığı yere gitmeyi yasaklamışlar-dır."

Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye-*Allah ona rahmet etsin-* yine şunu zikreder:

"Ömer ve râşid halifelerden Osman ve Ali, cennetle müjdelen on sahâbe ve Abdullah b. Mes'ud, Muâz b. Cebel ve Ubeyy b. Ka'b -Allah onlardan râzı olsun- gibi diğer sahâbe o yerlere namaz kılmak için gitmemişlerdir."

Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye-*Allah ona rahmet etsin-* daha sonra şunu zikreder:

"Medine'de pek çok mescit vardır.Ancak Kubâ Mescidi dışındaki bu mescitlere gitmenin hiçbir fazileti yoktur.İslâm'da ihdâs edilen mescitler, kabirlerin üzerine bina edilen türbeler İslâm'a sonradan

sokulan bid'atlardan, İslâm şeriatını ve tevhîdin kâmil olması, ibâdetin yalnızca Allah'a yapılması ve şeytanın Âdemoğluna açmış olduğu şirk kapılarını kapatmak gibi Allah Teâlâ'nın Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i gönderdiği dîni bilmeyenlerin işidir."

İmam Şâtıbî-*Allah ona rahmet etsin-* de *"el-İ'tisâm"* adlı kitabında şunu zikreder:

"Ömer-Allah ondan râzı olsun- insanların Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem-'in namaz kıldığı yere gittiklerini görünce, şöyle demiştir: 'Sizden öncekiler de işte bu yüzden helak oldular.Onlar, peygamberlerinin izlerin takip eder ve o yerleri kiliseler ve havralar (sinagoglar) edinirlerdi."

İmam Şâtıbî-*Allah ona rahmet etsin-* yine şöyle der:

"İbn-i Vaddâh şöyle demiştir:'Nitekim İmam Mâlik, sünnet olmadığı halde sünnet edinmemesi veya iyilik olmadığı halde meşrû sayılmaması için iyi şeylerde bile olsa bid'atın her türlüsünü çirkin görürdü."

İmam Şâtıbî-*Allah ona rahmet etsin-* yine şöyle der:

"İbn-i Kinâne'ye Medine'de bırakılan tarihi yerler hakkında soru sorulunca, o şöyle demiştir:' Bizce bu yerlerin en sâbit olanı Kubâ Mescidi'dir."

Ömer-*Allah ondan râzı olsun-*, altında Hudeybiye antlaşması yapılan ağacı, insanların sadece namaz kılmak için oraya gittiklerini görünce, fitneye düşmelerinden korktuğu için o ağacı kesmiştir.

Ömer b. Şebeh *"Ahbârul-Medine"* adlı kitapta,ondan sonra da el-Aynî *"Şerhul-Buhârî"* adlı kitapta, Medine olan bir çok mescidi zikretmişler, ancak *"Yedi Mescitler"* adıyla hiçbir mescit zikretmemişlerdir.

Bu kısa takdimden sonra Medine'de *"Yedi Mescitler"* diye bilinen mescitlerin varlığı konusunda herhangi bir şey sâbit olmamıştır.Bilakis,mezhepleri bilinen Ubeydîlerin veziri Ebû Heycâ tarafından önem verilen Fetih Mescidi bile sâbit olmamıştır.Öyle ki ziyâret etmek, içerisinde namaz kılmak, onlardan bereket ummak amacıyla pek çok insan bu mescitlere gitmektedirler. Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in mescidini ziyâret etmeye gelen yabancılar bu mescitler sebebiyle sapıtmaktadırlar.Bu mescitlere gitmenin bid'at olduğu açıktır.Bu mescitlerin böyle bırakılması ise İslâm şeriatının amaçlarıyla ve insanlara ibâdeti sadece Allah'a hâlis kılmalarını yapmakla emreden Muhammed -*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in emirleriyle çelişmektedir.

Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in sünneti bu mescitlerin ortadan kaldırılmasını emretmektedir ki o bu konuda şöyle buyurmaktadır:

((مَنْ عَمِلَ عَمَلاً لَيْسَ عَلَيْــهِ أَمْرُنَــا فَهُوَ رَدٌّ)) [رواه مسلم]

"Her kim, bu işimizden** (dînimizden) **olmayan bir şey yaparsa, o yaptığı şey kendisine iâde olunur."[1]

[1] *Müslim*

Fitneyi savuşturmak, şirke götüren yolları tıkamak, müslümanların katıksız inancını korumak, tevhidi muhafaza etmek ve Hudeybiye antlaşmasının yapıldığı ağacın yanında namaz kılmak insanların oraya gittiklerini görünce,fitneye düşmelerinden korktuğu için o ağacı kesen, geçmiş ümmetlerin helak olmasına neden olan şeyin emrolunmadıkları halde peygamberlerinin izlerini takip etmek ve bunun Allah Teâlâ'nın izin vermediği bir şeyi meşrû saymak olduğunu açıklayan râşit halife mü'minlerin emiri Ömer b. Hattâb'ı örnek almak amacıyla bu mescitlerin ortadan kaldırılması gerekir.

İKİNCİSİ:

Bu anlattıklarımızdan, insanların tarihi yerleri bilmek veya oralarda ibâdet etmek, duvarlarına, mihraplarına el-yüz sürmek ve buralardan bereket ummak amacıyla bu yedi mescitlere ve sonradan yapılan diğer mescitlere gitmelerinin bid'at ve câhiliye dönemindeki müşriklerin putlarına yaptıkları şirke benzeyen bir tür şirk olduğu anlaşılmaktadır.

Bu nedenle kendine nasihat eden her müslümanın bu ameli terketmesi ve müslüman kardeşlerine de bunu terketmelerini nasihat etmesi gerekir.

ÜÇÜNCÜSÜ:

Böylelikle anlaşılmaktadır ki, bazı zayıf yaradılışlı insanların hacıları ve ziyâretçileri aldatarak bir ücret karşılığında yedi mescitler gibi bid'at olan yerlere götürmeleri haramdır.Bu iş karşılığında aldıkları mal ise haram kazançtır.Böyle yapan kimsenin bunu terketmesi gerekir.

Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

﴿وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يَجۡعَل لَّهُۥ مَخۡرَجٗا ۝ وَيَرۡزُقۡهُ مِنۡ حَيۡثُ لَا يَحۡتَسِبُۚ﴾

[سورة الطلاق من الآيتين :٢-٣]

"Her kim, (emirlerini yerine getirmek ve yasaklarından da sakınmak sûretiyel) Allah'tan korkarsa, Allah ona (her zorluktan) bir çıkış yolu yaratır.Ve ona ummadığı yerden rızık verir."[1]

Başarı, Allah'tandır.Allah'ın salât ve selâmı, Peygamberimiz Muhammed'e, âline ve ashâbına olsun.

[1] *Talâk Sûresi: 2-3*

BÖLÜM

MEDİNE-İ MÜNEVVERE'Yİ ZİYÂRETLE İLGİLİ ÂDÂB VE HÜKÜMLER

Hacdan önce veya sonra Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in mescidini ziyâret etmek sünnettir.

Nitekim Ebû Hureyre'den-*Allah ondan râzı olsun*- rivâyet olunan hadiste, Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*- şöyle buyurmaktadır:

((صَلاَةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ صَلاَةٍ فِيماَ سِوَاهُ إِلاَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ)) [رواه البخاري ومسلم]

"Bu mescidimde kılınan bir namaz, -Mescid-i Haram hariç- diğer mescidlerde kılınan bin namazdan daha hayırlıdır."[1]

Abdullah b. Ömer'den-*Allah ondan ve babasından râzı olsun*- rivâyet olunan hadiste, Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- şöyle buyurmaktadır:

((صَلاَةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ صَلاَةٍ فِيماَ سِوَاهُ إِلاَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ)) [رواه مسلم]

"Bu mescidimde kılınan bir namaz, -Mescid-i Haram hariç- diğer mescidlerde kılınan bin namazdan daha fazîletlidir."[2]

---

[1] *Buhârî ve Müslim*
[2] *Müslim*

Abdullah b.Zübeyr'den-*Allah ondan râzı olsun*- rivâyet olunan hadiste, Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*- şöyle buyurmaktadır:

((صَلاَةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ صَلاَةٍ فِيماَ سِوَاهُ إِلاَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ، وَصَلاَةٍ فِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامَ أَفْضَلُ مِنْ مِائَةِ صَلاَةٍ فِي مَسْجِدِي هَذَا)) [أخرجه أحمد وابن خزيمة وابن حبان]

"Bu mescidimde kılınan bir namaz, -Mescid-i Haram hariç- diğer mescidlerde kılınan bin namazdan daha fazîletlidir. Mescid-i Haram'da kılınan bir namaz, bu mescidimde kılınan yüz namazdan daha fazîletlidir."[1]

Câbir'den-*Allah ondan ve babasından râzı olsun*- rivâyet olunan hadiste, Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*- şöyle buyurmaktadır:

((صَلاَةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ صَلاَةٍ فِيماَ سِوَاهُ إِلاَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ، وَصَلاَةٍ فِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامَ أَفْضَلُ مِنْ مِائَةِ صَلاَةٍ فِيماَ سِوَاهُ)) [أخرجه أحمد وابن ماجه]

"Bu mescidimde kılınan bir namaz, -Mescid-i Haram hariç- diğer mescidlerde kılınan bin namazdan daha fazîletlidir. Mescid-i Haram'da kılınan bir namaz,diğer mescidlerde kılınan yüz bin namazdan daha fazîletlidir."[2]

Bu anlamda daha pek pek çok hadis vardır.

[1] *İmâm Ahmed, İbn-i Huzeyme ve İbn-i Hıbbân rivâyet etmişlerdir.*
[2] *İmâm Ahmed ve İbn-i Mâce rivâyet etmişlerdir.*

Ziyâretçinin Mescid-i Nebevî'ye vardığında, içeriye girerken önce sağ ayağını içeri atması, ardından da şu duâyı okuması müstehaptır:

((بِسْمِ اللهِ وَالصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ عَلَى رَسُولِ اللهِ، أَعُوذُ بِـــاللهِ الْعَظِـــيمِ وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، اَللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ))

"Bismillah.Salât ve selâm,Rasûlullah'ın üzerine olsun.(*Allah'ın rahmetinden****) kovulmuş şeytandan, Yüce Allah'a, O'nun kerîm vechine ve*** *(bütün mahlûkâta gâlip)* ***ezelî hükümrânlığına sığınırım. Allahım! Bana, rahmetinin kapılarını aç."***

Bu duâyı diğer mescidlere girerken de okur.Mescid-i Nebevî'ye girerken okunan özel bir duâ yoktur.İçeriye girdikten sonra iki rekât namaz (tehıyyetul-mescid/mescidi selâmlama) namazı kılar.

Namazda dünya ve âhiret iyiliği için dilediği şekilde Allah Teâlâ'ya duâ eder.

Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in:

((مَـــا بَيْنَ بَيْـــتِي وَمِنْبَرِي رَوْضَـــةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَـــنَّةِ))

"Evim ile minberim arası, cennet bahçelerinden bir bahçe gibidir."

hadisi gereği, mescidi selamlama namazını Ravzâ-i Şerîfe'de kılması, daha fazîletlidir.

Namazı kıldıktan sonra, Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem-* ile iki arkadaşı Hz. Ebû Bekir ve Hz. Ömer'in-*Allah ikisinden de râzı olsun-* kabirlerini ziyâret eder.

Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem-*'in kabrinin önünde edeple durarak sesini kısar ve ona şöyle selâm verir:

((اَلسَّلاَمُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللهِ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ))

"Esselâmu aleyke yâ Rasûlallah ve rahmetullâhi ve berakâtuh/ Allah'ın selâmı, rahmet ve bereketleri senin üzerine olsun Ey Allah'ın Rasûlü!"

Nitekim Ebû Hureyre'den-*Allah ondan râzı olsun-* rivâyet olunan hadiste, Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem-* şöyle buyurmaktadır:

((ما مِنْ أَحَدٍ يُسَلِّمُ عَلَيَّ إِلاَّ رَدَّ اللهُ عَلَيَّ رُوحِي حَتَّى أَرُدَّ عَلَيْهِ السَّلاَمَ)) [رواه أبو داود بإسناد حسن]

"Her kim bana selâm verirse, Allah Teâlâ onun selâmını almam için bana rûhumu iâde eder."[1]

[1] *Ebû Dâvûd, hasen bir isnadla rivâyet etmiştir.*

Ziyâretçi, Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'i selâmlarken şöyle demesinde de bir sakınca yoktur:

(اَلسَّلاَمُ عَلَيْكَ يا نَبِيَّ الله،اَلسَّلاَمُ عَلَيْكَ يا خِيرَةَ الله مِــنْ خَلْقِــهِ، اَلسَّلاَمُ عَلَيْكَ يا سَيِّدَ الْمُرْسَلِينَ وَإِمامَ الْمُتَّقِينَ،أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ بَلَّغْتَ الرِّسالَةَ، وَأَدَّيْتَ الأَمانَةَ،وَنَصَحْتَ الأُمَّةَ،وَجاهَدْتَ فِي الله حَقَّ جِهادِهِ))

"Allah'ın selâmı, senin üzerine olsun ey Allah'ın peygamberi! Allah'ın selâmı, senin üzerine olsun ey Allah'ın en hayırlı kulu! Allah'ın selâmı, senin üzerine olsun ey elçilerin** (peygamberlerin) **efendisi ve muttakîlerin önderi! Ben, senin elçilik** (peygamberlik) **görevini tebliğ ettiğine, emâneti yerine getirdiğine, ümmete nasihat ettiğine ve Allah yolunda gereği gibi cihad ettiğine şehâdet ederim."

Çünkü bütün bu sayılanlar, Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in vasıflarından olup ona salât ve selâmda bulunma ve ona duâ etme hususlarındandır.

Nitekim dînde meşrû olduğu üzere, Allah Teâlâ'nın şu emri gereği salât ve selâm lafızlarını birlikte zikreder:

﴿ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ صَلُّواْ عَلَيۡهِ وَسَلِّمُواْ تَسۡلِيمًا ﴾

[سورة الأحزاب من الآية :٥٦]

"Ey îmân edenler! Siz de O'na salavât getirin, esenlik dilemek ve saygı göstermek sûretiyle O'na selâmda bulunun."[1]

[1] *Ahzâb Sûresi:56*

Ziyâretçi, ardından önce Hz. Ebû Bekir'e, sonra da Hz. Ömer'e selâm vererek onlara duâ eder ve Allah Teâlâ'nın onlardan râzı olmasını diler.

Abdullah b. Ömer-*Allah ondan ve babasından râzı olsun-*, Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem-* ve iki arkadaşının kabirlerini ziyâret ettiği zaman, genellikle şundan fazlasını söylemez ve sonra oradan hemen ayrılırdı:

((اَلسَّلاَمُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللهِ))

"Esselâmu aleyke yâ Rasûlallah/Allah'ın selâmı senin üzerine olsun Ey Allah'ın Rasûlü"

((اَلسَّلاَمُ عَلَيْكَ يَا أَبَا بَكْرٍ))

"Esselâmu aleyke yâ Ebâ Bekr/Allah'ın selâmı senin üzerine olsun Ey Ebû Bekir"

((اَلسَّلاَمُ عَلَيْكَ يَا أَبَتَاهُ))

"Esselâmu aleyke yâ Ebetâh/ Allah'ın selâmı senin üzerine olsun Ey Babacığım"

Bu ziyâret, özellikle erkekler için meşrûdur.Kadınlara gelince, onlarin kabirleri ziyâret etmesi diye bir şey yoktur.

Nitekim İbn-i Abbas-*Allah ondan ve babasından râzı olsun-* Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem-*'den şöyle rivâyet etmektedir:

((لَعَنَ رَسُولُ اللهِ ﷺ زَائِرَاتِ الْقُبُورُ وَالْمُتَّخِذِينَ عَلَيْهَا الْمَسَاجِدَ وَالسُّرُجَ)) [رواه الترمذي وأبو داود]

"Rasûlullah**-sallallahu aleyhi ve sellem- **kabirleri ziyâret eden kadınlara, kabirlerin üzerini mescidler edinenlere ve** (kabirlerin üzerine mum ve kandil gibi) **lamba dikenlere lânet etmiştir."[1]

Bu konuda zikredilen hadîsler gereği, Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in mescidinde namaz kılmak ve orada bol bol duâ etmek gibi diğer câmilerde de yapılması câiz olan ibâdetleri yapmak için Medine'ye gitmek, kadın ve erkek herkes için câizdir.

Sevâbının çok olması nedeniyle ziyâretçinin bu fırsatı değerlendirip farz namazları Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in mescidinde kılması, orada bol bol zikir ve duâda bulunması ve nâfile namaz kılması sünnettir.

Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'den daha önce sahih hadiste haber verilen fazîletinden dolayı ziyâretçinin Ravzâ-i Şerîfe'de bol bol nâfile namaz kılması müstehaptır.

Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- bu hadiste şöyle buyurmaktadır:

((مَا بَيْنَ بَيْتِي وَمِنْبَرِي رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ))

"Evim ile minberim arası, cennet bahçelerinden bir bahçe gibidir."

---

[1] *Tirmizi ve Ebû Dâvûd*

Farz namazlara gelince, ziyâretçi veya başkası olsun her müslümanın gücü yettiğince ilk safta kılmaya gayret etmesi gerekir.Sevâbın fazlalığı ilk safta namaza ilk önce gelenlere has olsa bile, sahîh hadislerde haber verildiğine göre, Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem-* ilk safta namaz kılmayı teşvik ederek şöyle buyurmaktadır:

((لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ ماَ فِي النِّداَءِ وَالصَّفِّ ْالأَوَّلِ ثُمَّ لَمْ يَجِــــدُوا إِلاَّ أَنْ يَسْتَهِمُوا عَلَيْهِ لاَسْتَهَمُوا)) [متفق عليه]

"İnsanlar, ezânda ve namazın ilk safındaki sevâbı bilmiş olsalardı, ilk safa geçebilmek için aralarında kur'a çekmekten başka bir yol bulamasalardı, kur'a bile çekerlerdi."[1]

Yine buna benzer başka bir hadiste, Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem-* (ilk saftan geride duran) ashâbına şöyle buyurmuştur:

((تَقَدَّمُوا فَأْتَمُّوا بِي وَلْيَأْتَمَّ بِكُمْ مَنْ بَعْدَكُمْ، وَلاَ يَزاَلُ الرَّجُلُ يَتَأَخَّرُ عَنِ الصَّلاَةِ حَتَّ يُؤَخِّرَهُ اللهُ)) [أخرجه مسلم]

"Öne gelin ve bana uyun.Sizden sonrakiler de size uysun.Kişi namaza geç kaldıkça, Allah da onu geri bırakır." [2]

---

[1] *Buhârî ve Müslim*
[2] *Müslim*

Hz. Âişe'den-*Allah ondan râzı olsun-* rivâyet olunduğuna göre, Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem-* şöyle buyurmaktadır:

((لاَ يَزَالُ الرَّجُلُ يَتَأَخَّرُ عَنِ الصَّفِّ الْمُقَدَّمِ حَتَّ يُؤَخِّرَهُ اللهُ فِي النَّارِ))
[أخرجه أبو داود بسند حسن]

"Kişi namazda ilk saftan geri kaldıkça Allah da onu cehenneme yaklaştırır."[1]

Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem-*'den sâbit olduğuna göre O, ashâbına şöyle buyurmuştur:

((أَلاَ تَصُفُّونَ كَمَا تَصُفُّ الْمَلاَئِكَةُ عِنْدَ رَبِّهَا؟ قَالُوا:يَا رَسُولَ اللهِ وَكَيْفَ تَصُفُّ الْمَلاَئِكَةُ عِنْدَ رَبِّهَا؟ قَالَ: يُتِمُّونَ الصُّفُوفَ الْأُوَلَ، وَيَتَرَاصُّونَ فِي الصَّفِّ)) [رواه مسلم]

"Meleklerin,Allah'ın huzurunda saf tuttuğu gibi, *(siz de namazda)* ***saf tutmaz mısınız?*** *Sahâbe:* ***"Ey Allah'ın Rasûlü! Melekler, Allah'ın huzurunda nasıl saf tutarlar?*** *diye sordular.Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-:* ***"****(Melekler)* ***ilk safı tamamlar ve safları sık tutarlar."[2]*** cevabını vermiştir.

Bu anlamda daha pek çok vardır.

Bu hadisler, genişletilmesinden önceki ve sonraki hâli ile Mescid-i Nebevî ve diğer câmileri kapsamaktadır.

Yine Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem-*'den sâbit olduğu üzere O, ashâbını safların sağ taraflarını doldurmayı teşvik

[1] *Ebû Dâvûd hasen bir senedle rivâyet etmiştir.*
[2] *Müslim*

ederdi.Bilindiği gibi, Mescid-i Nebevî'nin ilk hâlinde safların sağ tarafı Ravzâ-i Şerîfe'nin dışında kalmasına rağmen, ilk saflarda ve safların sağ taraflarında namaz kılmaya önem vermenin Ravzâ-i Şerîfe'de namaz kılmaktan daha önce geldiği, ilk safta namaz kılmaya devam etmenin, Ravzâ-i Şerîfe'de namaz kılmaya devam etmekten daha fazîletli olduğu böylece anlaşılmış olmaktadır.Bu konudaki hadisleri iyice araştıran kimse,bunun çok açık olduğunu görecektir.Başarı Allah'tandır.

Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in kabrinin bulunduğu odanın duvarlarına el-yüz sürmek,onu öpmek veya çevresinde tavaf etmek, hiç kimseye câiz değildir.Çünkü selef-i sâlihten böyle bir şey nakledilmemiştir.Bilakis bu davranış, çirkin bir bidattır.

Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'den ihtiyacı gidermesini veya sıkıntıyı hafifletmesini veya hastayı iyileştirmesini ya da buna benzer şeyleri istemek hiç kimseye câiz değildir. Çünkü bütün bunlar, ancak Allah Teâlâ'dan istenir.Bu gibi şeyleri ölülerden istemek, Allah Teâlâ'ya ortak koşmak ve O'ndan başkasına ibâdet etmek demektir.İslâm, iki esas üzerine binâ olunmuştur:

Birincisi: Yalnızca Allah Teâlâ'ya ibâdet etmek.

İkincisi: Allah Teâlâ ve elçisi Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in emrettiği şekilde ibâdet etmek.

İşte kelime-i şehâdetin *(Eşhedu en lâ ilâhe illallah ve eşhedu enne Muhammeden Rasûlullah)*'ın anlamı budur.

Aynı şekilde Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'den şefaat istemek de hiç kimseye câiz değildir.Çünkü şefaat, Allah Teâlâ'nın mülküdür.O'ndan başkasından şefaat istenmez.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

﴿قُل لِّلَّهِ ٱلشَّفَٰعَةُ جَمِيعٗاۖ لَّهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ ثُمَّ إِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ﴾

[سورة الزمر الآية :٤٤]

***"(Ey Muhammed!O müşriklere)* de ki: Bütün şefaat, Allah'ındır. Göklerin ve yerin mülkü, O'nundur.*(Ölümden)* sonra O'na döndürüleceksiniz."**[1]

Şefaat, ancak şu şekilde istenir:

((اَللَّهُمَّ شَفِّعْ فِيَّ نَبِيَّكَ، اَللَّهُمَّ شَفِّعْ فِيَّ مَلاَئِكَتَكَ وَعِبَادَكَ الْمُؤْمِنِينَ، اَللَّهُمَّ شَفِّعْ فِيَّ أَفْرَاطِي))

"Allahım! Peygamberini bana şefaatçi kıl.Allahım! Meleklerini ve mü'min kullarını bana şefaatçi kıl.Allahım!Ölen küçük çocuklarımı bana şefaatçi kıl."

İster peygamberler, isterse başkaları olsun ölen kimselerden ne şefaat, ne de başka bir şey istenir. Çünkü bu davranış, dînimizce meşrû değildir.Aynı şekilde Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in istisnâ kıldığı şeyler dışında ölünün bütün ameli kesilmiştir.

Ebû Hureyre'den-*Allah ondan râzı olsun*- rivâyet olunan bir hadiste, Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*- şöyle buyurmaktadır:

---

[1] *Zümer Sûresi: 44*

((إِذاَ مَاتَ ابْنُ آدَمَ انْقَطَعَ عَمَلُهُ إِلاَّ مِنْ ثَلاَثٍ: صَدَقَةٍ جارِيَـــةٍ، أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ، أَوْ وَلَدٍ صالِحٍ يَدْعُو لَهُ)) [رواه مسلم]

"Âdemoğlu öldüğü zaman, üç şey dışında bütün ameli kesilir: *(Bu üç şey)* ***Sadaka-i Câriye, faydalı ilim ve kendisine duâ eden hayırlı evlât."[1]***

Hayatta iken gücü yettiğinden ve kıyâmet gününde de kendisine izin verileceğinden dolayı Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'den şefaat dilemek câizdir.Çünkü Peygamber -*sallallahu aleyhi ve sellem*- kıyâmet günü Rabbinin huzuruna durup O'ndan şefaat isteyecek olmasından dolayı onun şefaat etmeye gücü yeter.Dünyada ise bilinen bir şeydir.Şefaat Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'e has değildir.Bilakis şefaat, Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- ve başkası için geneldir.

Örneğin bir müslümanın kardeşine şöyle demesi câizdir:

"Şu şu işimde Rabbime karşı bana şefaatçi ol"

Bunun anlamı; *"Benim için Allah'a duâ et"* demektir.

Aynı şekilde kendisinden duâ etmesi istenen kimse, istenen şeyin Allah Teâlâ'nın helâl kıldığı bir şey ise, onun için Allah Teâlâ'ya duâ edip şefaat istemesi câizdir.

Kıyâmet gününde ise, Allah Teâlâ'nın izni olmadan hiç kimse başkasına şefaat etme yetkisine sahip değildir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

---

[1] *Müslim*

﴿مَن ذَا ٱلَّذِى يَشۡفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذۡنِهِۦۚ ﴾[سورة البقرة من الآية :٢٥٥]

"O'nun** (Allah'ın) **izni olmadıkça O'nun yanında kim şefaat edebilir?" [1]

Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in istisnâ kıldığı durum dışında, bütün amellerin kesildiği, insanın işlediği ameliyle başbaşa kalacağı durum olduğundan dolayı, ölüm hâliyle insanın ölümünden önceki veya yeniden dirilişten sonraki hayatiyla bir tutulması câiz değildir.Ölülerden şefaat istemek ise, Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in istisnâ kıldığı hâllerden değildir.Dolayısıyla bu hâl ile ölümden sonraki hâli bir tutmak câiz değildir.

Hiç şüphe yok ki Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in ölümünden sonraki hayatı, berzâh hayatıdır.Bundan dolayı ölümden önceki hâli, ölümden sonraki hâli ile bir tutulması câiz değildir.Bu hayat, şehidlerin hayatından daha kâmil olan bir hayattır.Ancak ölümden önceki veya kıyâmet günündeki hayat gibi bir hayat değildir.Bilakis bu hayatın hakikatini ve keyfiyetini Allah Teâlâ'dan başka hiç kimse bilemez.Bu nedenle, daha önce de zikredilen hadis-i şerifte Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- şöyle buyurmaktadır:

((مَا مِنْ أَحَدٍ يُسَلِّمُ عَلَيَّ إِلاَّ رَدَّ اللهُ عَلَيَّ رُوحِي حَتَّى أَرُدَّ عَلَيْهِ السَّلاَمَ)) [رواه أبو داود بإسناد حسن]

---

[1] *Bakara Sûresi:255*

"Her kim bana selâm verirse, Allah Teâlâ onun selâmını almam için bana rûhumu iâde eder."[1]

Bu hadis, Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in ölmüş olduğuna ve rûhunun bedeninden ayrıldığına delâlet etmektedir. Ancak selâm ânında rûhu kendisine geri iâde edilir.Kur'an ve sünnette O'nun öldüğüne delâlet eden âyet ve hadisler bilinmekte, İslâm âlimleri de bu konuda görüş birliği içerisindedirler. Ancak bu,Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in berzâh hayatına engel değildir.Aynı şekilde şehidlerin ölümü de Kur'an'da belirtilen berzâh hayatlarına engel değildir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

﴿ وَلَا تَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ قُتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمْوَٰتًۢا ۚ بَلْ أَحْيَآءٌ عِندَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ﴾ [سورة آل عمران الآية :١٦٩]

"*(Ey Muhammed!)* ***Allah yolunda öldürülenleri*** *(hiçbir şey hissetmeyen)* ***ölüler sanma.Bilakis onlar,*** *(berzâh hayatı yaşayan)* ***diridirler,*** *(yolunda cihâd ederek öldükleri)* ***Rableri katında,*** *(cennette)* ***rızıklanmaktadırlar."***[2]

Bu konuya ihtiyaç duyulduğundan, pekçok kimsenin şirke ve Allah Teâlâ'nın dışında ölülere ibâdet etmelerine sebep olduğu için bu konuyu geniş tuttuk.

Allah Teâlâ'dan, İslâma aykırı olan şeylerden bizi ve bütün müslümanları uzak tutmasını dileriz.

Bu konuda yine de Allah daha iyisini bilir.

---

[1] *Ebû Dâvûd, hasen bir isnadla rivâyet etmiştir.*
[2] *Âl-i İmrân Sûresi:169*

Bazı ziyâretçilerin Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in kabrinin yanında seslerini yükseltmeleri ve kabrinin yanında uzun süre durmaları, meşrû değildir.Çünkü Allah Teâlâ, Peygamber -*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in sesinin üzerine seslerini yükseltmekten, birbirlerine hitap eder gibi O'na hitap etmekten ümmeti yasaklamış ve O'nun yanında sesi alçaltmayı emrederek şöyle buyurmaktadır:

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَنْ تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَىٰ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴾ [سورة الحجرات :٢-٣]

"Ey îmân edenler! *(O'na hitâp ederken)* ***seslerinizi Peygamber'in sesinin üstüne yükseltmeyin.O'nunla konuşurken birbirinize bağırdığınız gibi, O'na yüksek sesle bağırmayın.Yoksa siz farkına varmadan amelleriniz boşa gider.Rasûlullah'ın huzurunda seslerini kısanlar var ya! İşte onlar, Allah'ın kalplerini takvâ için imtihan ettiği kimselerdir.Onlar için*** *(Rablerinden günahlarına)* ***bir mağfiret ve büyük bir mükâfat*** *(cennet)* ***vardır."***[1]

---

[1] *Hucurât Sûresi:2-3*

Çünkü Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in kabrinin yanında uzun süre beklemek ve çokça selâmda bulunmak izdihama, çok gürültüye ve seslerin yükselmesine sebep olur ki bu durum,Allah teâlâ'nın yukarıdaki apaçık iki âyette müslümanlara farz kıldığı hususa tamamen aykırıdır.Oysa Peygamber -*sallallahu aleyhi ve sellem*-'e ölümünden önce de sonra da saygı göstermek gerekir.

Bu nedenle mü'minin İslâm âdâbına aykırı olan hareketleri O'nun kabrinin yanında yapmaması gerekir.

Aynı şekilde bazı ziyâretçiler, Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in kabrinin yanında kıbleye değil de kabre yönelerek ellerini kaldırıp duâ etmeleri, Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in ashâbı ve onlara en güzel bir şekilde tâbi olan ilk müslümanların üzerinde bulundukları yola aykırı bir harekettir.Bilakis bu hareket, dîne sonradan yerleştirilen bid'atlerden sayılır.

Nitekim Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- bu konuda şöyle buyurmaktadır:

((فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمَهْدِيِّينَ مِنْ بَعْدِي، تَمَسَّكُوا بِهَا عَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ، وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الْأُمُورِ، فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلاَلَةٌ)) [رواه أبو داود والنسائي بإسناد حسن]

"Benim sünnetime ve benden sonra gelen doğru yolu bulmuş râşid halîfelerimin sünnetine sarılın.Onlara sımsıkı sarılın.

(Dîne sonradan sokulan) ***yeniliklerden de sakının.Zirâ*** *(dîne sonradan sokulan)* ***her yenilik, bid'attır.Her bid'at ise dalâlettir."***[1]

Başka bir hadiste şöyle buyurmaktadır:

((مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ)) [رواه البخاري ومسلم]

"Her kim, bu işimizde *(dînimizde)* ***olmayan bir şeyi ona ihdâs ederse, o ihdâs ettiği şey kendisine iâde olunur."***[2]

Başka bir hadîste ise şöyle buyurmaktadır:

((مَنْ عَمِلَ عَمَلاً لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ)) [رواه مسلم]

"Her kim, bu işimizden *(dînimizden)* ***olmayan bir şey yaparsa, o yaptığı şey kendisine iâde olunur."***[3]

Ali b. Hüseyin (Zeynel-Âbidin)-*Allah ondan ve babasından râzı olsun-* Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem-*'in kabrinin yanında duâ eden bir adamı görünce, onu engellemiş ve şöyle demiştir:

"Babamdan işittiğim, babamın dedemden, dedemin de Rasûlullah*-sallallahu aleyhi ve sellem-****'den işittiği bir hadisi sana haber vereyim mi?***

Peygamber*-sallallahu aleyhi ve sellem-* ***şöyle buyurmuştur:***

((لاَ تَتَّخِذُوا قَبْرِي عِيداً،وَلاَ بُيُوتَكُمْ قُبُوراً،وَصَلُّوا عَلَيَّ، فَإِنَّ تَسْلِيمَكُمْ يَبْلُغُنِي أَيْنَمَا كُنْتُمْ)) [رواه الحافظ محمد بن عبد الواحد المقدسي في كتابه الأحاديث المختارة]

---

[1] *Ebû Dâvûd ve Nesâî hasen bir isnadla rivâyet etmişlerdir.*
[2] *Buhârî ve Müslim*
[3] *Müslim*

"Benim kabrimi** (sürekli ziyâret edilen) **bayram** (yeri)**, evlerinizi de kabirler hâline getirmeyin.Bana salât** (ve selâmda) **bulunun. Zirâ** (salât ve) **selâmınız nerede olursanız bana ulaşır."[1]

Aynı şekilde bazı ziyâretçiler, Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in kabrinin yanında O'na selâm verirken, namazdaki duruş gibi ellerini göğsünün üzerine veya altına koyarak dururlar ki bu davranış, ne Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-, ne de kral ve devlet başkanları için câizdir.Çünkü bu davranış, boyun eğme ve ibâdet duruşudur ki bu, Allah Teâlâ'dan başkasına asla yapılamaz.

Hâfız İbn-i Hacer-*Allah ona rahmet etsin*- "*Fethul-Bârî*" adlı eserinde bunu bir çok âlimden nakletmiştir.

Gâyesi, ilk müslümanların yoluna tâbi olmak olan ve bu makamın konumunu düşünen kimse için bu durum gâyet açıktır.

Ancak bağnaz bir anlayış, hevâ ve hevesine uymak, körü körüne taklitçilik ve ilk müslümanların yoluna dâvet edenler hakkında kötü zanda bulunan kimseyi Allah'a havâle ederiz.Hakkı, hakkın dışındakilere tercih etmede Allah Teâlâ'dan bize ve ona hidâyet ve başarı dileriz.Zirâ Allah Teâlâ, kulun istekte bulunulanların en hayırlısıdır.

Aynı şekilde bazı insanların Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in kabri şerifine yönelip dudaklarını kıpırdatarak uzaktan selâm vermeleri veya duâ etmelerinin daha önce zikredilen şeyler gibi, dîne sonradan yerleştirilen bid'at türündendir.

---

[1] Hâfız Muhammed b. Abdulvâhid el-Makdisî "el-Ehâdîsul-Muhtâra" adlı kitabında rivâyet etmiştir.

Allah Teâlâ'nın izin vermediği şeyleri O'nun dînine sokması bir müslümana yaraşmaz.Bu ameliyle Peygamber *-sallallahu aleyhi ve sellem-*'e sevgi beslemiş olamaz.Bilakis O'na eziyet ve saygısızlık etmiş olur.

İmâm Mâlik-*Allah ona rahmet etsin-* bu ve bunun gibi amelleri reddetmiş ve şöyle demiştir:

((لَنْ يُصْلِحَ آخِرَ هَذِهِ الْأُمَّةِ إِلاَّ مَا أَصْلَحَ أَوَّلَها))

"Bu ümmetin ilk müslümanları ne ile düzeldiyse, sonu da ancak onunla düzelir."

Bilindiği gibi bu ümmetin ilk müslümanlarını düzelten şey; Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem-*, onun râşid halîfeleri, Allah'ın kendilerinden râzı olduğu sahâbenin ve onlara en güzel bir şekilde tâbi olanların izledikleri yoldur.Bu ümmetin sonu da ancak onların sımsıkı sarıldıkları Kur'an ve sünnete sarılmak ve o yolda yürümekle düzelir.

Allah Teâlâ, dünya ve âhirette müslümanları kurtuluşa, saâdet ve şerefe ileten yolda onları muvaffak kılsın. Şüphesiz ki O, (dilediğine karşılıksız veren) cömerttir, kerîmdir.

UYARI

Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in kabrini ziyâret etmek, bazı insanların zannettikleri gibi haccın herhangi bir farzı veya şartı değildir.

Bilakis Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*- mescidini ziyâret eden veya mescidine yakın olan herkes için müstehaptır. Medîne'ye uzak bir yerde oturan kimseye gelince, sadece Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in kabrini ziyâret etmek amacıyla yola çıkması câiz değildir.Ancak bu kimsenin Mescid-i Nebevî'yi ziyâret etmek amacıyla yola çıkması câizdir.Mescid-i Nebevî'ye ulaştığında hem Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in kabrini, hem de Hz.Ömer ve Hz.Ebû Bekir'in kabirlerini ziyâret eder.Böylece Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in kabri ile

Hz.Ömer ve Hz.Ebû Bekir'in kabirlerini ziyâret etmekle Mescid-i Nebevî'yi ziyârete eklemiş olur.

Nitekim Buhârî ve Müslim'in rivâyet ettikleri hadiste, Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- şöyle buyurmaktadır:

((لاَ تُشَدُّ الرِّحَالُ إِلاَّ إِلَى ثَلاَثَةِ مَسَاجِدَ : الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ، وَمَسْجِدِي هَذَا، وَالْمَسْجِدِ الْأَقْصَى)) [رواه البخاري ومسلم]

"Üç mescidi** (ziyâret etmek amacının) **dışında yola çıkılmaz. *(Bunlar)**: Mescid-i Haram, bu benim mescidim** (Mescid-i Nebevî) **ve Mescid-i Aksâ'dır."***[1]

Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in veya başkasının kabrini ziyâret etmek câiz olsaydı, Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- ümmetine bunu gösterir ve bunun fazîletini açıklardı. Çünkü Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-, insanların en iyi nasihat edeni, Allah Teâlâ'yı en iyi bileni ve O'ndan en çok korkanı idi.

Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- apaçık Kur'anı açıklayarak her türlü iyilikleri ümmetine göstermiş ve her türlü kötülüklerden de onları şiddetle sakındırmıştır.

Nitekim üç mescidi ziyâret etme amacının dışında başka yere yola çıkmaktan ümmetini sakındırarak şöyle buyurmuştur:

---

[1] *Buhârî ve Müslim*

((لاَ تَتَّخِذُوا قَبْرِي عِيداً، وَلاَ بُيــُوتَكُمْ قُبــُوراً، وَصَلُّوا عَلَيَّ، فَإِنَّ صَلاَتَكُمْ تَبْلُغُنِي حَيْثُ كُنْتُمْ))

"Benim kabrimi** (sürekli ziyâret edilen) **bayram** (yeri)**, evlerinizi de kabirler hâline getirmeyin.Bana salât** (ve selâmda) **bulunun. Zirâ salât** (ve selâmınız) **nerede olursanız bana ulaşır."

Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in kabrini ziyâret etmek amacıyla yola çıkmanın câiz olduğunu söylemek; Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in kabrini bayram (yeri) edinmeye ve Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in ümmetinin bu duruma düşmesinden endişe ettiği ve birçok kimsenin onun kabrini ziyâret etmeyi câiz görerek içine düştüğü dînde aşırı gitmeye neden olur.

Dârekutnî, Beyhakî ve İbn-i Hacer gibi hadîs âlimleri, Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in kabrini ziyâret etmek amacıyla yola çıkmanın meşrû olduğu yolunda delil olarak rivâyet edilen hadislerin senetlerinin zayıf, hatta uydurma olduğuna dikkat çekmişlerdir.

Bu nedenle zayıf hadislerle, üç mescid dışındaki mescidleri ziyâret etmek amacıyla yola çıkmanın haram olduğuna delâlet eden sahih hadislere karşı çıkmak câiz değildir.

Kıymetli Okuyucu Kardeş!

Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in kabrini ziyâret etmek amacıyla yola çıkmanın meşrû olduğu konusunda uydurulan bazı hadisleri tanıman ve bu hadislere aldanmaman için sana bunları takdim ediyorum:

((مَنْ حَجَّ وَلَمْ يَزُرْنِي فَقَدْ جَفَانِي))

"Her kim, hacceder de beni ziyâret etmezse, bana cefâ etmiş olur."

((مَنْ زَارَنِي بَعْدَ مَمَاتِي فَكَأَنَّمَا زَارَنِي فِي حَيَاتِي))

"Ölümümden sonra beni ziyâret eden kimse, beni hayatta ziyâret etmiş gibidir."

((مَنْ زَارَنِي وَزَارَ أَبِي إِبْرَاهِيمَ فِي عَامٍ وَاحِدٍ ضَمِنْتُ لَــهُ عَلَــى اللهِ الْجَنَّةَ))

"Aynı yıl içerisinde beni ve babam İbrâhîm'i ziyâret eden kimseye, Allah'ın huzurunda cenneti garanti ederim."

((مَنْ زَارَنِي قَبْرِي وَجَبَتْ لَهُ شَفَاعَتِي))

"Kabrimi ziyâret eden kimseye şefaatim vâcip olur."

Bu ve buna benzer hadislerin hiçbiri, Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'den rivâyet olduğu sâbit olmamıştır.

Hâfız İbn-i Hacer-*Allah ona rahmet etsin*- "*et-Telhîs*" adlı kitabında yukarıdaki rivâyetlerin çoğunu zikrettikten sonra şöyle demiştir:

"Bu hadislerin senetlerinin hepsi zayıftır."

Hâfız el-Ukaylî-*Allah ona rahmet etsin*- ise şöyle der:

"Bu konuda rivâyet edilen hiçbir hadis, sahih değildir."

Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye-*Allah ona rahmet etsin*-:

"Bu konuda rivâyet edilen hadîslerin hepsi uydurmadır" diyerek bu konuda kesin bir hüküm vermiştir ki onun ilmi, ezberi ve okuduğu ilimler delil olarak sana yeter.

Şayet bu hadislerden herhangi birisi sahih olsaydı, herkesten önce sahâbe-*Allah ondan râzı olsun*- onları tatbik eder ve bunu ümmete açıklayıp insanları ona dâvet ederlerdi.Çünkü onlar, peygamberlerden sonra en hayırlı topluluk, Allah Teâlâ'nın haram sınırlarını ve kullarına farz kıldığı şeyleri en iyi en iyi bilen, Allah Teâlâ ve insanlar için en iyi nasihat edenlerdi.Onlardan bu

konuda hiçbir hadis rivâyet edilmeyince, bunun câiz olmadığını gösterir.Şayet bu konuda sahih bir hadis rivâyet edilmiş olsa bile, bu hadis ile diğer hadislerin arasını bulmak için, bu ziyâretin içerisinde Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in kabrini ziyâret etmek için yola çıkmak olmayan dînen câiz olan bir ziyârete yorumlanması gerekir.

Yine de Allah Teâlâ daha iyisini bilir.

BÖLÜM

Kubâ Mescidi ile Bakî Kabristanını ziyâret etmek müstehaptır:

Medine-i Münevvere'yi ziyâret edenin Kubâ Mescidini ziyâret etmesi ve orada iki rekât namaz kılması müstehaptır. Nitekim Abdullah b. Ömer'den-*Allah ondan ve babasından râzı olsun*-rivâyet olunan hadiste, o şöyle der:

((كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَزُورُ مَسْجِدَ قُبَاَءَ رَاكِباً وَمَاَشِياً، وَيُصَـــلِّي فِيــهِ رَكْعَتَيْنِ)) [رواه البخاري ومسلم]

"Peygamber**-sallallahu aleyhi ve sellem- **yaya ve binekle Kubâ Mescidini ziyâret eder ve orada iki rekât namaz kılardı."[1]

Sehl b.Huneyf'ten-*Allah ondan râzı olsun*- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*- şöyle buyurmaktadır:

((مَنْ تَطَهَّرَ فِي بَيْتِهِ ثُمَّ أَتَى مَسْجِدَ قُبَاءَ فَصَلَّى فِيهِ صَلاَةً كَانَ لَــهُ كَأَجْرِ عُمْرَةٍ)) [رواه أحمد والنسائي وابن ماجه وغيرهم]

"Her kim, evinde abdest alır, sonra da Kubâ Mescidine gelir ve orada** (iki) **rekât namaz kılarsa, umre sevâbı alır."[2]

Medine-i Münevvere'yi ziyâret edenin Bakî kabristanını, şehîdlerin kabirleri ile Hamza'nın-*Allah ondan râzı olsun*- kabrini ziyâret etmesi sünnettir.Çünkü Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- onları ziyâret eder ve onlara duâ ederdi.

Nitekim Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- bu konuda şöyle buyurmaktadır:

((زُورُوا الْقُبُورَ، فَإِنَّهَا تُذَكِّرُكُمُ الآخِرَةَ)) [رواه مسلم]

"Kabirleri ziyâret edin.Çünkü kabirleri ziyâret etmek, size âhireti hatırlatır."[3]

Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- ashâbına kabirleri ziyâret ettiklerinde şöyle söylemelerini öğretirdi:

---

[1] Buhârî ve Müslim
[2] İmâm Ahmed, Nesâî, İbn-i Mâce ve Hâkim rivâyet etmişlerdir.Lafız, İbn-i Mâce'ye âittir.
[3] Müslim

((اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ، وَإِنَّا إِنْ شَاءَ اللهُ بِكُمْ لاَحِقُونَ، نَسْأَلُ اللهَ لَنَا وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ))

"Ey mü'minler ve müslümanlar yurdunun sâkinleri! Allah'ın selâmı üzerinize olsun.İnşâallah bizler de sizlere erişeceğiz *(sizler gibi öleceğiz)**. Allah'tan bize ve size âfiyet dileriz."***[1]

Abdullah b. Abbâs'tan-*Allah ondan ve babasından râzı olsun*-rivâyet olunduğuna göre o şöyle der:

"Peygamber*-sallallahu aleyhi ve sellem-* ***Medine'deki kabirlere uğradığında yüzünü onlara doğru çevirerek şöyle buyururdu:***

((اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ يَا أَهْلَ الْقُبُورِ يَغْفِرُ اللهُ لَنَا وَلَكُمْ، أَنْتُمْ سَلَفُنَا وَ نَحْنُ بِالأَثَرِ)) [رواه الترمذي]

"Ey kabir halkı! Allah'ın selâmı üzerinize olsun.Allah, bizlere ve sizlere mağfiret eylesin.Sizler bizim selefimizsiniz, bizler de sizin izinizdeyiz."[2]

Bu hadislerden de anlaşılmaktadır ki dînen câiz olan kabirleri ziyâret etmekten amaç; âhireti hatırlamak, ölülere iyilikte bulunmak, onlara duâ etmek ve rahmet okumaktır.

Ancak kabirlerin yanında kabirde yatanlara yalvarmak, ibâdet amacıyla kabirlerin yanında kalmak, onlardan ihtiyacını gidermelerini, hastalarına şifâ vermelerini istemek, onlarla veya onların makamıyla Allah'a yalvarıp bir şey istemek ve buna benzer şeyleri yapmak; çirkin ve bid'at olan kabir ziyâretidir.

---

[1] *Müslim, Süleymân b. Bureyde'den, o da babasından rivâyet etmiştir.*
[2] *Tirmizî*

Bu tür ziyâreti ne Allah Teâlâ,ne elçisi Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem-* meşrû kılmış, ne de ilk müslümanlar yapmıştır. Bilakis bu tür ziyâret, Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem-*'in yasakladığı kötü söz ve fiildir.

Nitekim Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem-* bu konuda şöyle buyurmaktadır:

((زُورُوا الْقُبُورَ، وَلاَ تَقُولُوا هُجْراً))

"Kabirleri ziyâret edin.Ancak** (ölünün üzerine ağıt yakmak veya iyiliklerini saymak sûretiyle ölüyü rahatsız eden) **söz söylemeyin."

Bu zikredilen şeyler bid'at noktasında birleşse de derece bakımından birbirinden farklıdırlar.Bazıları, kabirlerin yanında Allah Teâlâ'ya yalvarmak, kabirde yatan ölünün hakkı için veya makamı için Allah Teâlâ'dan istemek gibi şeyler sadece bid'attır, ancak şirk değildir.Bazıları da, ölülere yalvarıp onlardan yardım istemek gibi şeyler büyük şirktir.

Nitekim daha önce bu konuda daha detaylı bir açıklama yapılmıştı.Bu nedenle dikkat edip sakınmalısın.

Hakka ulaştırması ve muvaffak kılması için Rabbinden dilemelisin.Çünkü hak yolda muvaffak kılan ve hidâyete erdiren, kendisinden başka bir ilâh ve Rab olmayan Allah Teâlâ'dır.

Son olarak, yazmak istediklerimiz bundan ibârettir.Her şeyin başında ve sonunda hamd, Allah'adır.

Allah'ın salât ve selâmı, kulu, elçisi, yarattıklarının en hayırlısı Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem-*'e, âline, ashâbına ve

kıyâmete kadar onlara en güzel bir şekilde tâbi olanların üzerine olsun.